

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԶԵՌԱՄԲ ՕԾՎԵՑ ԿՐԱՄՆՈՅԱՐՄԿԻ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԻՍ ԵՎ ՎԵՐԱՕԾՎԵՑ ԼՎՈՎԻ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Սույն թվականի մայիսի 14-18-ը Նորին Սրբությունը մասնավոր խովապետական այցով մեկնեց Ռուսաստանի Դաշնություն՝ Կրասնոյարսկ քաղաք, ապա Ուկրաինա՝ Լվով։ Նորին Սրբության ձեռամբ օծվեց Կրասնոյարսկի նորակառույց Սուրբ Սարգիս, իսկ Լվովում վերածովեց Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման եկեղեցիները։ Այս ուղևորության ընթացքում Հայրապետական պատվիրակության մաս էին կազմում Արցախի թեմի առաջնորդ Ս. Պարզև արքեպս. Մարտիրոսյանը, Ս. Գեղարդ արքեպս. Վահունին (գավազանակիր), ՀՀ Գիությունների Ազգային Ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը և Երևանի Պետական Համալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը։

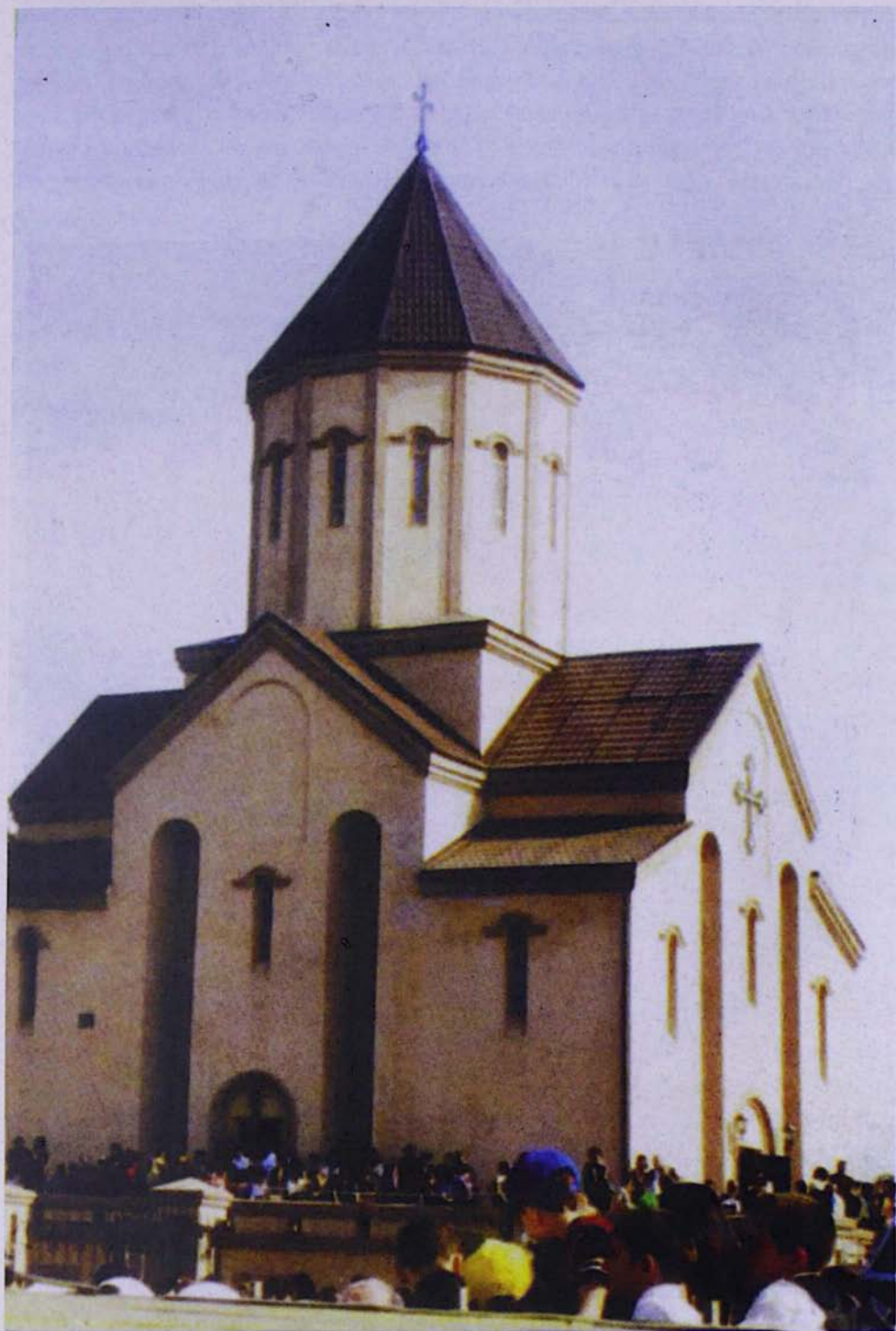
Նորին Սրբությունն իր շքախմբով նախ ժամանեց Մոսկվա, ապա ուղևորվեց Կրասնոյարսկ, ուր Վեհափառ Հորը դիմավորելու էին եկել Ռուսաստանի և Նոր Նախիջևանի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Եզրաս եպս. Ներսիսյանը, Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Արմեն Սմբադյանը, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը, Կրասնոյարսկի փոխնահանգապետ Յուրի Օլեյնիկովը և քեղի հայ համայնքի ներկայացուցիչները։

Օղանավակայանում Նորին Սրբությանը դիմավորեցին ավանդական հայկական աղ ու հացով։ Վեհափառ Հայրը նշխարելով աղն ու հացը՝ շնորհակալության խոսք ուղղեց հավաքված ժողովրդին, ովքեր մի կողմ թողնելով առօրյա հոգսերը՝ եկել էին դիմավորելու իրենց Հայրապետին։ Հավարդ այս արարողության Վեհափառ Հայրը լրավամիջոցների ներկայացուցիչներին ասաց, թե որն է այս այցելության նպատակը։

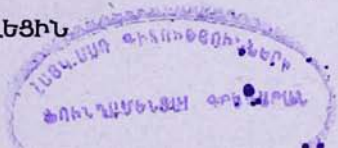
Օղանավակայանից պատվիրակությունը փոխնահանգապետի ուղեկցությամբ ուղևորվեց Ենիսեյի ափ՝ ծանոթանալու այստեղի տեսարժան վայրերին։

Կրասնոյարսկում ապրում են շուրջ 12000 հայեր։ 1998 թ. քաղաքային իշխանությունները տեղ հարկացրեցին եկեղեցու կառուցման համար, և կադարվեց եկեղեցու հիմնօրհները։ Եկեղեցու ճարտարապետն է այստեղ իր նախագծած կառույցներով հայտնի ճարտարապետ Արեգ Դեմիրխանովը, իսկ գլխավոր բարերարն է Միքիթազոտարդշինի գլխավոր տնօրեն Սարգիս Մուրադյանը։ Եկեղեցին ունի 140 մետր ընդհանուր մակերես և 28 մետր բարձրություն, որին կից գործում են նաև հայոց լեզվի ուսուցման դասարան և հանդիսությունների դահլիճ։

Հայրապետական թափօրն ուղևորվեց դեպի նորակառույց եկեղեցի, որտեղ հայրապետական շքախմբին դիմավորելու էին եկել Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու ներկայացուցիչները, քեղի և շրջակայքի բազմաթիվ հայեր, ինչպես նաև Կրասնոյարսկի քաղաքապետ Պյոտր Պիմաչկովը, քաղաքային խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Չաշչինը, երկրամասի փոխնահանգապետ Յուրի Օլեյնիկովը, երկրամասի խորհրդարանի նախագահ Ալեքսանդր Ուսը և

ԿՐԱՍՆՈՅԱՐՍԿԻ ՆՈՐԱՕԾ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Հիփոթեզիսն առնալով խոսքում փոխարկված ռեֆերիտը՝ ի. լ. ԲԱՆՏՈՒԿՅԱՆԻ

պաշտոնադար այլ անձինք: Զանի որ եկեղեցին չէր կարող փեղավորել օծմանը ներկա գտնվել ցանկացողների հոծ բազմությանը, ուստի եկեղեցու շրջափակում ողջ արարողությունը հեռարձակվում էր հեռուստատեսությանը: Պատարագի և օծման երգեցողությունը հոգեբույս նվիրումով կատարում էր Գերման Շեհրամանյանի ղեկավարած երգչախումբը: Երգչախմբում ընդգրկված ռուս աղջիկները հայերենով կատարեցին Պատարագի ողջ երգեցողությունը:

Նորին Սրբությունը «Նրաշափառ»-ի հնչյունների ներքո մուրբ գործեց եկեղեցի, որ հընթացս Ս. Պատարագի կատարվեց Կրասնոյարսկի Սուրբ Մարգիս Եկեղեցու օծումը: Օծման ընթացքում Նորին Սրբությանը բարիգալստյան ողջույնի խոսք ասաց թեմի առաջնորդ Տ. Եզրաս եպս Ներսիսյանը:

«Միևնի բարեպաշտ, հավատացյալ ժողովուրդ հայոց.

Օրհներգության փառաբանության աղոթքը շուրթերիս բերում ենք մեր հոգու ամենաքերն զգացումներն այս պահին Ձերդ Սրբությանը, որ մեզ ամենքիս այս երջանիկ պահը շնորհեցիք, երբ ընդառաջեցիք Ձեր հավատացյալ հոգի խնդրանքին և եկաք Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից, որպես Հայոց Հայրապետ, որպես Հովիւ-պետ համայն հայոց՝ օրհնելու Ձեր հավատալիքի զավակաց: Այս օրվան ինչպես Կրասնոյարսկ բաղաքի, այնպես էլ մերձակա բոլոր հայաշատ բաղաքների հավատացյալ հայրորդիք սպասել են փարիներ ի վեր: Եվ իրականացավ այս փայփայլած իղձը ջանյութ և արդյունք մեր ազնիվ նվիրյալ հայրորդիների՝ հավատարիմ ուխտյալ զավակների Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցվո և Մայր Աթոռի, և այս առիթով ցանկանում են մեր խորին երախտագիտությունն ու սերը հայրենի եկեղեցուս մեծագործ բարերարին՝ պարոն Մարգիս Մուրադյանին, նրան լծակից և զորակից բազում հավատացյալ հայրորդիներին, որոնք պարզեցին մեզ այս երջանիկ օրը, այս պարմանական օրը, երբ առաջին անգամ Հայ Եկեղեցվո պարմության մեջ Հայոց Հայրապետը ուր է դնում մեր Ռուսահայոց թեմի գողորդիկ բաղաքներից Միքիթիայի Կրասնոյարսկ մայրաքաղաքը:

Մենք անգամ երջանիկ ենք, որ Հայոց Հայրապետը մենակ չէ այստեղ, և բերում ենք մեր ողջույնը նրան ուղեկից մեր պարվարժան և հարգարժան դեսպանին Հայաստանի Հանրապետության՝ պրն Մեքարյանին, մեր ազգային Ակադեմիայի գործիչներին, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահին, ինչպես նաև մեր շնորհակալությունը և ողջույնը ցանկանում ենք մեր հավատացյալների անունից փոխանցել քաղաքային-պետական իշխանությունների և երկրաչացուցիչներին, շրջանի և մարզի պաշտոնյաներին, որոնց եղբայրական սիրտ և բարի կամեցողության վառ վկայությունն է այս և նորակառույց Ս. Մարգիս եկեղեցին:

Վեհափառ Տեղ, հազարավոր հայրորդիներ կրթել-անցել են փասնյակ հայրության վրա կիրմները, եկել են այսօր այստեղ սրանալու Ձեր հայրական օրհնությունը, Ձեր հայրական պարգանը, որ առավել ևս վերանորոգված իրենց հավատքի մեջ, առավել ևս զորեպնդված իրենց նախնաց սուրբ ուխտով, որպես ազնիվ քաղաքացիներ Ռուսաստանի, իրենց երկրորդ հայրենիքի, իրենց սրեղծագործ

աշխատանքով ավելացնեն հայի նվիրական անվան պատիվն այս քաղաքի մեջ և շարունակողը լինեն այն մեծ գործի, որ ժառանգել ենք մենք մեր հայրերից, որ պետքի Հայ Եկեղեցին դառնա այն նվիրական վայրը, այն կենտրոնը, ուր ամեն հայորդի պիտի գտնի իր հոգու մխիթարությունն ու երջանկությունը, ինչպես այսօր:

Այս պահին, Վեհափառ Տեր, կրկին թույլ տվե՛ք բերելու Ձեզ մեր որդիական սերը, երասրագիտությունը Ձերո՞րդ Սրբությանը և հայցել Ձեր հայրական օրհնությունն ու պարգամը մեր ողջ հավատացյալ ժողովրդին:

Գերաշնորհ Սրբազան Հոր բարիգալստյան խոսքից հեղտ ներկաներին իր Հայրական օրհնությունն ու պարգամը ուղղեց Նորին Սրբությունը:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԽՈՍՔԸ՝ ԱՍՎԱԾ ԿՐԱՍՆՈՑԱՐՄԱԻ

Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՕԾՄԱՆԸ

«Յանուն Հոր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամեն»:

Միրելի բարեպաշտ հայորդիներ, որ ապրում եք Կրասնոյարսկ քաղաքում և շրջապարսպում:

Հայրապետիս հոգին, ահա երկու օր է, բերկրանքի ու ցնծության մեջ է: Հովվապետական այցով Կրասնոյարսկ մեկնելու, ևնորակառույց եկեղեցի օծելու ուրախ զգացումով Մեր միաբանության հետ ծերադրեցիք Միաձուլե՛ք Ս. Սեդակի առջև և գոհության աղոթք առ Աստված բարձրացնելով ուղևորվեցիք Մոսկվա, այնպե՛րից՝ դեպի ձեզ՝ հարազատ ու սիրեցյալ զավակները մեր Եկեղեցու: Մեզ ուղեկից են Արցախի թեմի առաջնորդ Պարզև աթեպիսկոպոս Մարտիրոսյանը, ինչպես նաև պարվարժան հայորդիք, հայ կրթության ու գիտության վաստակավոր մշակներ՝ Վ Վզգային Արադեմիայի ևսահագահ տիար Ֆադեյ Մարգարյանը և Երևանի Պետական Համալսարանի ռեկտոր տիար Ռադիկ Մարտիրոսյանը: Մոսկվայում հայ համայնքի հետ ջերմ հանդիպումից հետո Մեզ միացան Ռուսաստանի հայերի միության ևսահագահ տիար Արա Արախանյանը և տիար Արմեն Սմբատյանը՝ Հայաստանի Հանրապետության լիազոր դեսպանը Ռուսաստանի Դաշնությունում: Փառք Տիրոջը, որ իր կամքով, ահա, Կրասնոյարսկում ենք, օծելու հայոց ևնորակառույց եկեղեցին և ուրախակից լինելու ձեզ հավատակեցր ու պարմական այս իրադարձության առիթով:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի օրհնությունն ենք բերել ձեզ, սիրելի հայորդիք, օրհնությունը համայն հայոց հոգևոր կենտրոնի, Բրիտանիայում 1700-ամյա մեր նվիրական սրբավայրի: Բերել ենք ձեզ նաև հայրենաբնակ ձեր եղբայրների ու քույրերի ողջույնն ու սերը, ամենաբարի մաղթանքները, որոնք վստահաբար

պիտի հազեցնեն պապակը՝ ձեր հայրենակարությունն ու պիտի պարզեն ձեր հայացքի առջև մեր Մայր Հայրենիքի քաղցր պարկերը:

Միրելի հայրդիք

Այն օրից ի վեր, երբ մեր հայրերը Ս. Գրիգոր Լուսավորչի քարոզությանը 1700 տարիներ առաջ քրիստոնեությունը ընդունեցին որպես պետական կրոն, անխախտ ուխտ կապեցինք Աստծո հետ և դարերի փորձությունների մեջ հավատարիմ մնացինք մեր այդ սրբազան ուխտին՝ հոգակելով, թե՛ «Հայր մեր ճանաչեմք գտնուք Անուարան և մայր մեր Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին»: Ոչինչ չկարողացավ այս ուխտից մեզ շարժել՝ ոչ արհամիրք, ոչ հուր և ոչ սուր, ոչ թշնամու կողմից գործադրված որևէ բռնություն, անգամ նախորդ դարասկզբին մեր ժողովրդի հանդեպ իրականացված ցեղասպանությունը:

Հարուցյալ Զրիստոսի հույսն է առաջնորդում մեր ժողովրդին, և այդ հույսին փարված մենք բազում մահեր վերապրեցինք ու պիտի շարունակենք հաղթահարել ամեն դժվարություն ու հաղթանակել՝ մեր աշխարհասփյուռ լինելու իրողությունը դարձնելով ուժի ու զորության մի նոր ակունք: Դուք էլ, սիրելի հայրդիք, որ կայք եք հաստատել եղբայրական Ռուսաստանում՝ հյուրընկալ և օրհնյալ այս հողում, պիտի ուժ ու զորություն դառնաք այս երկրի մեջ՝ ձեր ջանքերը բերելով այս երկրի շինության և զարգացման գործին, որպեսզի առավել ամրանա եղբայրությունը մեր քրիստոնյա ժողովուրդների և միշտ կանգուն լինի մեր դարավոր բարեկամության կառույցը:

Մենք կարճ ժամանակով է, որ եկել ենք Կրասնոյարսկ, մի քանի ժամից պիտի հրաժեշտ փանք ձեզ, բայց մեկնում ենք վարսահոսությամբ, որ գեղեցկակառույց այս եկեղեցին, որ Սուրբ Խաչի օրհնության թեկերը երկինք է պարզել Սուրբ Սարգիս զորավարի բարեխոսությամբ և այսօր իր դռները բացեց ձեր առջև, պիտի դառնա ձեզ համար աղոթքի հարազատ փուն, փրկության փառասն՝ հեռու մնալու ամենայն չարից ու չարությունից: Պիտի մրնեք այս կամարներից ներս ձեր սիրտը Աստծո առջև բացելու, բարուն հեղափոխել լինելու համար Աստծո օգնականությունը հայցելու: Պիտի գաք ձեր զավակներին հավատով կրթելու, Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու և հայրենական արժեքներով սնելու ու դաստիարակելու: Ի խորոց սրտի Հայրապետիս աղոթքն է, որ հայոց նորակառույց այս եկեղեցին միշտ լեցուն լինի հավատացյալ ժողովրդով ու դառնա ձեզ համար «փուն աղօթից եւ տրեղի ապալինի»:

Միրելիներ, Հայրապետական Մեր հորդորն ու պարգւան է, որ համախումբ մնաք մեր Սուրբ Եկեղեցու հարկի ներքո, որպեսզի եկեղեցու Սուրբ Խորանից ճառագող լույսը միշտ լուսավորի ձեր կյանքի ճանապարհը, ձեր ընթացքը, ձեր գործերը դեպի բարին ու ազնիվը, դեպի արդարն ու գեղեցիկը, և դուք շարունակ սեր ու եղբայրություն վայելեք այս հողի վրա՝ միշտ հավատարիմ քրիստոնյա մեր ժողովրդի սրեղծարար նկարագրին:

Ձեր բարի անվան վկայությունն էր նաև, որ օղանավակայանում Մեզ դիմավորեցին ու իրենց խորին հարգանքը մատուցեցին փարածաշրջանի ղեկավարները:

Մեր գնահատմանն ու օրինությունն ենք բերում նրանց և հայցում, որ մշտապես Տիրոջ գորակցությունն ունենան իրենց առաքելության ճանապարհին:

Մեր նկատմամբ հարգանքը ձերն է նաև, սիրելի ժողովուրդ, և Հայրապետս ուրախ ու հպարտ է ձեզնով, որ բարեպաշտ ու նախանձախնդիր զավակներն եք ձեր հայրենիքում: Հայցում ենք, որ Աստուծո սերն ու շնորհները միշտ ուղեկից լինեն ձեզ ու ձեր որդիներին: Աղոթք ենք բարձրացնում նաև մեր բարերարների համար, որոնց ազնիվ նվիրաբերումներով կառուցվում և շինանում է հայ կյանքը, հառնում են մշակույթի օջախները, հավաքի, կրթության ու գիտության տները: Թող Աստված Իր Անհնազոր Աջը գորակից դարձնի մեզ ամենքիս, որպեսզի մեր գործերով ու կյանքով փառավորենք Տիրոջ անունը հավիտյանս. ամեն:

Օրինության խոսքից հետո Նորին Սրբությունը եկեղեցուն նվիրեց արծաթյա սկիհ:

Ս. Պապարագի ավարդից հետո Վեհափառ Հայրապետը «Ամեն հայի» մաղթանքի հնչյունների ներքո Հայրապետական շքախմբով դուրս եկավ եկեղեցուց, որի շրջափակում հավաքված էին շուրջ 2000 հավաքացյալ հայորդիներ: Հատուկ այս նպատակով կառուցված բնից Վեհափառ Հայրն իր օրհնությունը բաշխեց ներկաներին՝ փալով իր հայրական պարգամները:

Այսպես Նորին Սրբությանը ողջունեցին և բարիգալստյան խոսք ասացին նախ Կեղևկան իշխանության և Ռուսաց Եկեղեցու ներկայացուցիչները, ինչպես նաև Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը:

Ապա թեմի առաջնորդ Սրբազան Հայրն ընթերցեց Վեհափառ Հայրապետի Սրբաբան կոնդակը, որով Սիբիրագրոարարչին գլխավոր փնտրեն, եկեղեցու բարերար Սարգիս Մուրադյանին հանձնվեց Հայոց Եկեղեցու «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» բարձրագույն պարզև, որին հաջորդեց եկեղեցու բարերարի շնորհակալության և երախտագիտության խոսքը:

Այնուհետև կատարվեց ծառապանակ, և Նորին Սրբությունը եկեղեցու բակում փնկեց մի եղևնի:

Հավարտ այս արարողության փեղի ունեցավ մեծ համերգ, որին մասնակցեցին փեղի ինքնուս և պրոֆեսիոնալ խմբեր: Համերգին իր մասնակցությունը բերեց նաև Սիբիրում ճանաչված ջութակահար Վարդան Մարկոսյանը, որը մինչ այդ էլ մի շարք բարեգործական համերգներով հանդես էր եկել հոգուր եկեղեցու կառուցման:

Արարողության վերջում Նորին Սրբության պարվին փրվեց ճոխ ճաշկերույթ «Ցարական Մեղանապուր» ռեստորանում:

Կրասնոյարսկից Նորին Սրբության շքախումբը մեկնեց Մոսկվա, ուր մասնավոր այցելություն փրվեց Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուկովիչին՝ քաղաքապետարանում:

Հայրապետական շքախումբն այնուհետև ուղևորվեց օդանավակայան, որտեղից մեկնեց Լվով: Այսպես՝ օդանավակայանում Նորին Սրբությանը դիմավորեցին Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Գրիգորիս արքեպս. Բուխիաթյանը, Ուկրաինայում ՂԿ արքայապարզ և լիագոր դեսպան Հրաչ Միվանյանը, Լվովի Ս. Աստվածածնի Վերափոխման եկեղեցու բարերար, Ուկրաինահայ թեմի թեմական խորհրդի արքեպսկոպիտ և Ուկրաինայի հա-

յերի միության նախագահ Նվեր Մխիթարյանը, Անգլիայի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Նաթան եպս. Հովհաննիսյանը, Ուկրաինայի կրոնի գործոց նախարարը և այլ պետական պաշտոնավար անձինք, ինչպես նաև բազում հայորդիներ:

Օդանավակայանում Նորին Մրբությանը դիմավորեցին ավանդական աղ ու հացով, որից հետո Վեհափառ Հայրապետին իր օրհնությունը տվեց ներկաներին և ներկայացրեց պատվիրակության անդամներին:

Այնուհետև տրվեց պաշտոնական ճաշկերույթ, որին ներկա էին բազմաթիվ պաշտոնավար անձինք: Հյուրասիրության ընթացքում ողջույնի և բարիգալստյան խոսքեր ասվեցին: Խոսք ասաց նաև Ուկրաինայի նախկին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը: Այնուհետև ներկաներին օրհնության իր խոսքն ուղղեց Վեհափառ Հայրապետը:

«Մեծարժոք պետական այրեր և սիրելի հայրենակիցներ»

Շնորհակալ ենք այն ջերմ ընդունելության համար, որ ցուցաբերեցիք Մեր նկատմամբ, և որը վկայությունն է ոչ միայն այն իրողության, որ մեր երկու ժողովուրդներն ու պետություններն այսօր բարի, եղբայրական հարաբերություններ են իրարու հետ մշակում ու հաստատում, այլև վկայությունն է այն գնահատանքի, որին արժանանում է հայ ժողովրդի դարերի վաստակը, հավատարիմ ծառայությունն այս օրհնյալ երկրում: Երախտագետ հոգով Մենք Մեր գնահատանքն ենք բերում Ուկրաինայի պետությանն ու ժողովրդին այն եղբայրական սիրտ համար, որ դրսևորում է մեր ժողովրդի զավակաց նկատմամբ: Այդ եղբայրության ու սիրտ լավագույն դրսևորումն է Լվովի հայկական եկեղեցին հայ համայնքին վերադարձնելը: Բազմադարյա այդ սրբօրրանում մեր ժողովրդի զավակները մշտապես աղոթք պիտի բարձրացնեն առ Աստված Ուկրաինայի համար, նրա աստվածասեր ժողովրդի համար, այս հողում կյանքի հարարն բարօրության համար: Մենք Մեր աղոթքն ենք միախառնում բազմաազար հայորդյաց աղոթքներին, որ հնչում են և պիտի հնչեն նաև այսօր և վաղը և մշտապես, որպեսզի աշխարհում լինի խաղաղություն, որ մարդիկ ապրեն սիրտ մեջ, սրելով ազգործ կյանքով: Թող Տեղը միշտ մեզ հետ լինի, քանզի Աստծո հետ մենք միայն կարող ենք զրնել կարարյալ երջանկություն և խաղաղություն:

Թող Աստված օրհնի Ուկրաինայի հյուրընկալ և օրհնյալ հողը, Իր Աջը հովանի դարձնի նրա ժողովրդին և այսպեղ ապրող բոլոր ժողովուրդներին, որպեսզի աշխարհում ու քաղաքում հաղթահարեն այն բոլոր դժվարությունները, որ այսօր ծառացել են իրենց առջև, և դեպի ապագան իրենց հայացքն ուղղեն լավատեսությամբ ու հավատով, որով պիտի կարողանան վերաշինել իրենց հզոր հայրենիքը և բարձր ու շին երկիրը: Մեր օրհնությունը ձեզ բոլորիդ:

Մենք ուրախ ենք այսպեղ ողջունելու մեր ժողովրդի արժանավոր զավակ Կրիստինա Մալևոյի, որ նույնպես եկել է ուրախակից լինելու բոլորիս և իր աղոթքն առ Աստված բարձրացնելու Տիրամոր Վերափոխման Եկեղեցու վերաբացման առիթով: Ողջունում ենք նաև ներկայությունը Մ. Ազգային ժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանի: Տոնական երկու օր ենք ապրելու՝ երկու օր միա-

սին, և շնորհակալություն Ուկրաինայի իշխանություններին և ձեզ՝ այս ուրախությունը պարզելու համար:

Այա շնորհակալության խոսք ասաց Շառլ Ազնավուրը.

«Երեք պարճառով ես անցաի ուրախ եմ գրնվելու այսրեղ ձեզ հեյր.

Ես միշր ուրախ եմ եղել գրնվել այն երկրում, ուր այսքան ջերմ են ընդունում հայ համայնքներին, որոնք ցեղասպանության պարճառով սիտված են աշխարհով մեկ: Ես անցաի շնորհակալ եմ այն երկրներին, որոնք ընդունում են հայ համայնքներին այնպես, ինչպես Ֆրանսիան է ընդունում հայերին, որրեղից որ ես եկել եմ: Սա առաջին պարճառն է:

Երկրորդ գլխավոր պարճառը, որ ես այսրեղ եմ գրնվում, այն է, որ այսրեղ վերաքացվում է մի եկեղեցի, որ երկար ժամանակ փակ է եղել, և ես շար ուրախ եմ, որ այն վերաքացվում է, որովհեյր եկեղեցին այն շաղախն է, որ միավորում է ժողովրդին և մանավանդ հայերի պարագային աշխարհի բոլոր ծայրերում:

Մեծապես Հայոց Եկեղեցու շնորհիվ է, որ մեներ կարողացանք վերապրել այն բոլոր դժվարությունները, որոնք բաժին ընկան հայ ժողովրդին:

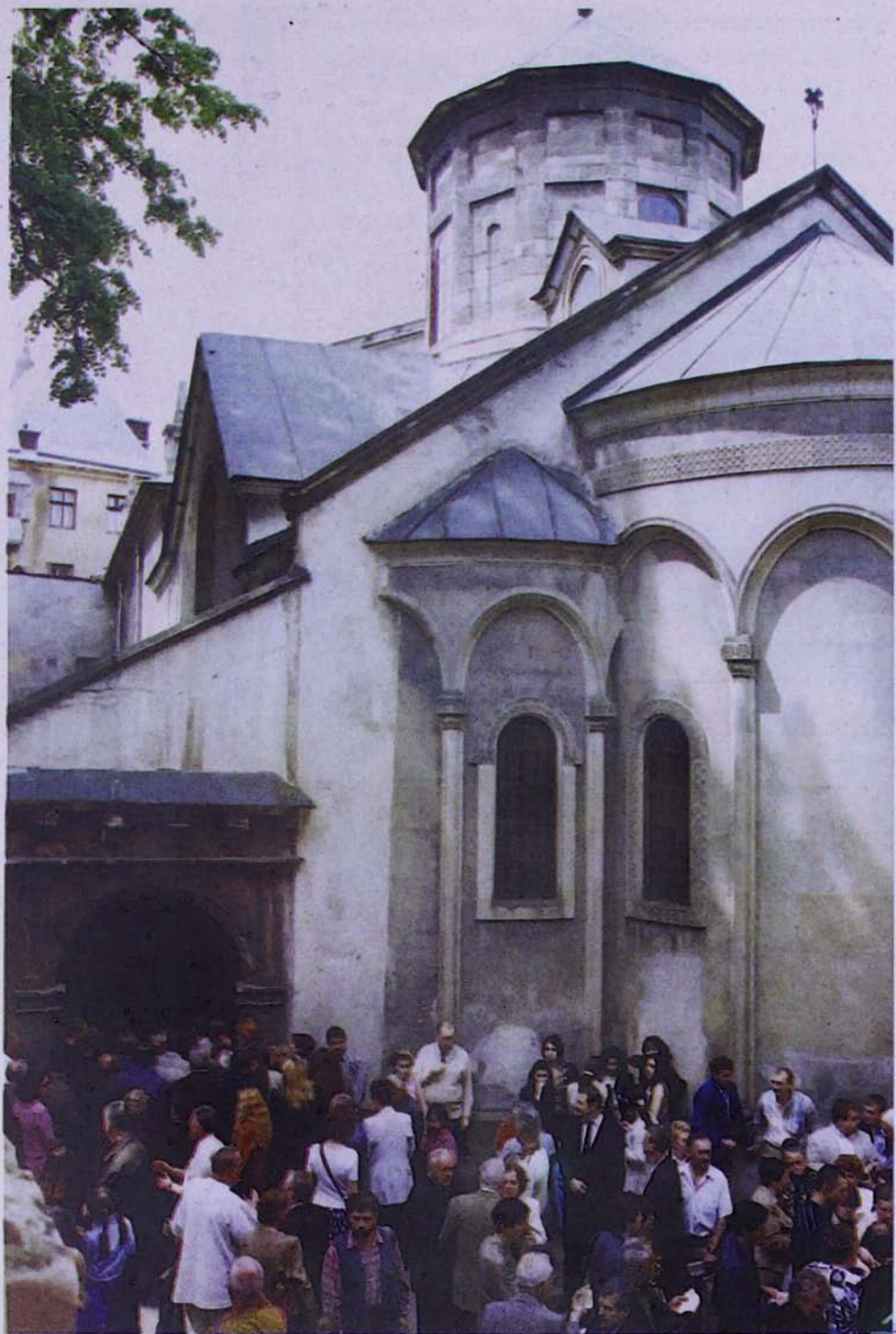
Եվ երրորդ պարճառը անձնական է երբ փոքրերը մեծանում են, սովորաբար նրանք սկսում են գրաղվել իրենց անձնական խնդիրներով, բայց այս անգամ ինձ հաջողվեց համոզել իմ տղային գալ ինձ հեյր, և այսօր նրա ծննդյան օրն է: Նա ցի խոսում ղչ հայերեն, ղչ ռուսերեն, բայց նրա անունը Միշա է»:

Հավարտ ճաշկերության Վեհափառ Հայրապետը և մեծ երգիչը մամլո ասուլիս տվեցին տեղական լրատվամիջոցների համար:

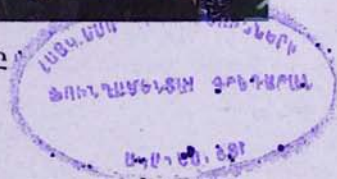
Մայիսի 18-ին կարարվեց Լվովի Տիրամոր Վերափոխման եկեղեցու վերածումը, որին ներկա էին Խարկովի, Դնեպրոպետրովսկի, Կիևի, Դոնեցկի, Չերկասի, Օդեսայի, Դրիմի և Ուկրաինայի հայերի միությունների և համայնքների ներկայացուցիչները, Ուկրաինայի հայերի միության ղեկավարները՝ միության նախագահ Նվեր Մխիթարյանի գլխավորությամբ, Շառլ Ազնավուրը՝ որդու հեյր, Ուկրաինայի առաջին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը, հատուկ այս նպատակով Լվով եկած Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, հյուրեր Իրավայից, Անգլիայից և բազմաթիվ այլ հայկական գաղութներից, ինչպես նաև տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչները և տարբեր պատվիրակություններ:

Առավոտյան, մինչ Ս. Պարարագի սկիզբը, եկեղեցական հանդիսավոր թափորը հավաքացյալների հոծ բազմության ուղեկցությամբ քաղաքի կենտրոնական հրապարակից Կրակովսկայա փողոցով շարժվեց դեպի հայկական եկեղեցի:

Այսրեղ, եկեղեցու ավագ մուրքի առաջ, Նորին Սրբությանը հանդիսավոր կերպով եկեղեցու բանալիները հանձնեցին Լվովի նահանգապետը, մարգպետը և քաղաքապետը:

ՎԵՐԱՑԾՄԱՆ ՀԱՎԱԹՎԱԾ ԺՈՂՎՈՐԴԸ

«ՀՐԱՇԱՓԱՆ»-ՈՎ ՄԱՒՏԶ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ապա Նորին Սրբությունն իր շնորհակալության և օրհնության խոսքն ասաց ներկաներին.

«Միրելի Սրբազան, պարվական պերական այրեր և շար սիրելի հայորդիք.

Երասիրագետ սրբով Մենք Մեր գևահարանքն ու օրհնությունն ենք բերում Լվով քաղաքի պերական, շրջանային և քաղաքային իշխանությանց, որոնց տնօրինությանը այսօր մեզ հանձնվեցին Լվովի Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման եկեղեցու բանալիները: Մենք աղոթք և հայց ենք բարձրացնում առ Աստված, որ պեզոյի այլևս երբեք չհակվեն եկեղեցու դռները հավարավոր ժողովրդի առաջ, որպեզոյի երբեք չդադարի աղոթքն ու խնկարկումը եկեղեցու կամարների ներքո, որպեզոյի երբեք չդադարի հնչել Տիրոջ Ավերարանի պարգւանների բաշխումը Սուրբ Մեղանից, որ լույսն է մարդկային հոգու և հիւնը բարօր ու երջանիկ կյանքի: Մենք գոհունակ սրբով այս սուրբ եկեղեցու բանալիները փոխանցում ենք Հայաստանյայց Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու Ուկրաինայի թեմի ազգային բարերար տիար Նվեր Մխիթարյանին՝ մաղթանքով, որ մեր բարերար հայորդիք բանան բազում եկեղեցիների դռներ մեր հավարավոր ժողովրդի առջև:

Մեր գևահարանքը և օրհնությունը ձեզ»:

Նորին Սրբության օրհնության խոսքից հետո եկեղեցու բարերար Նվեր Մխիթարյանը հանդիսավոր կերպով եկեղեցու բանալիները հանձնեց թեմակալ առաջնորդին:

Ապա սկսվեց Դոմբացեքի հանդիսավոր արարողությունը՝ հանդիսապետությամբ Վեհափառ Հայրապետի: «Բաց մեզ Տէր» շարականի հնչյունների ներքո, հավարավոր ժողովուրդը հանդիսավորապես մուտք գործեց եկեղեցի: Ապա Վեհափառ Հայրապետի ձեռամբ և ընթերակայությամբ Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի, Տ. Պարզն արքեպիսկոպոս Մարտիրոսյանի և Տ. Նաթան եպիսկոպոս Հովհաննիսյանի կապարվեց վերածման կարգը:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԽՈՍԲԸ ԼՎՈՎԻ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՎԵՐԱԾԾՄԱՆԸ

*«Այսօր պայծառ եւ սիւն լուսոյ
լցեալ աստուածային շնորհիւ սուրբ եկեղեցի
ի սմա զքեզ օրհնենք Աստուած հարցն մերոց»:
(Շարական)*

Միրելի հավարավոր ժողովուրդ.

Մեծ խնդությունն է Հայրապետիս համար Լվովում գրկել այս հիշարժան օրը, երբ օծվում և վերաբացվում է Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման հայոց եկեղե-

ցին: Փառք ենք մատուցում Տիրոջը, որ արժանացնում է Մեզ շնորհին ձեզ հետ միասին գոհության աղոթք բարձրացնելու երկինք և շարականագրի խոսքով կրկնելու. «Այսօր լույսի պայծառ պոռնը աստվածային շնորհով լցրել է սուրբ եկեղեցին. այսպեղ քեզ ենք օրհնում, մեր հայրերի Աստված»:

Միռնիկներ, այսօր Տերը ունկնդիր է մեզ այնպես, ինչպես վեց և կես հարյուրամյակ առաջ ունկնդիր եղավ մեր նախնիներին, ովքեր Լվովում հիմնեցին այս փառապետ եկեղեցին և Հայրենիքից հեռու իրենց նոր կյանքն սկսեցին հավաքող հոգում ու աղոթքը շուրթերին:

Արդարև, պարմության ճարտղետ հանգամանքների բերումով հայր տարագիր սիռովել է տարբեր երկրներում, բայց ուր էլ որ հանգրվանել է, դպրոց ու եկեղեցի է կառուցել և փրկարար խաչը պարզել երկինք՝ ի վկայություն Աստծո հետ հավաքի իր ուխտի: Ուկրաինայի այս հիմնավորը և գեղեցիկ քաղաքի պարմությանն էլ հարուստ է հայկական հիշարարկներով: Մեր ժողովրդի զավակներն այսպեղ հյուրընկալություն են գրել Լվովի հիմնադրման հետևորդ ժամանակներից, երբ Լև Դանիլովիչ իշխանը բազմաթիվ հայ արհեստավորներ հրավիրեց իր նորահասարար քաղաքում բնակվելու:

Այսօր մենք բոլորս հարարությանք ենք հիշում, որ հայ համայնքը դարեր շարունակ գործուն մասնակցություն է բերել քաղաքային կյանքի առաջընթացին ինչպես Լվովում, այնպես և ողջ Հայկիսայում: Պարմական աղբյուրները հայերին հիշում են իբրև լավագույն շինարարների, արհեստագործների ու վաճառականների, ժամանակի կրթյալ մրավորականների, ովքեր համբավ ու փայլ են բերել այն քաղաքներին, ուր ապրել են: Մասնավորաբար Լվովը հայոց պարմության մեջ թանկ հիշարարկներ ունի՝ լինելով Հայ Եկեղեցու հնագույն թեմերից մեկի աթոռանիստ կենտրոնը: Այսօր մենք հարար ենք նաև, որ մեր նախնիները վրանգի պահին սրբորեն պաշտպանել են այս հողը, որը հանգրվան է տվել իրենց ու դարձել երկրորդ Հայրենիք: Դրավի, անցյալի ավանդներն անբաժան մասն են մեր կյանքի և ուղեցույց են ապագայի ճանապարհին: Այսօր քրիստոնյա մեր ժողովուրդները իրավունք ունեն հավաստելու, որ բոլոր ժամանակներում մեր հարբերությունները կառուցվել են բարիդրացիության, խաղաղ սրեղծագործ կյանքի և հանուն ազատության՝ անհարդաի զինակցության հիմնաքարերով:

Միռնի բարեպաշտ հայրդիներ: Մենք անչափ ուրախ ենք և միխթարված, որ Լվովի հայ համայնքը նոր զարթոնք է ապրում, զորացնում հավաքի իր կյանքը՝ համախմբված Հայ Եկեղեցու շուրջ, վերարծելորելով անցյալի փառավոր հիշարարկները և նախնյաց ժառանգությունը մեզ: Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման եկեղեցու վերաքացումը ձեր նորոգ հավաքի և հայրենի ավանդներին ձեր հավարարմության լավագույն վկայությունն է: Այս երջանիկ առիթով Հայրապետական Մեր սերն ու օրհնությունն ենք բերում ամենքիդ և Մեր բարձր գնահատանքը՝ Ուկրաինայի հայոց թեմի բարեջան առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գրիգորիս աթեմիսկոպոս Բունիարթյանին և մեծազնիվ բարերար Մեր զավակներին՝ տիարք Նիկոլայ Բոջարթյանին և Նվեր Միխթարթյանին, ովքեր ջանք ու միջոց

ջնակայեցին, որպեսզի հայոց եկեղեցին ամբողջությամբ ծառայի իբրև աղոթքի տուն, Սուրբ Տաճար Աստված:

Մեր ողջույններն ու օրհնությունն ենք բերում Լվովի քաղաքային պարկյան իշխանություններին, որ բարյացակամ գրնվեցին հայոց ավելի քան 650-ամյա եկեղեցին վերստին հայկական համայնքին տրամադրելու հարցում՝ ի սեր մեր Փրկչի և ի սեր մեր ժողովուրդների եղբայրության: Փառք Տիրոջը, որ այսօր շարականագրի խոսքով կարող ենք կրկնել. «Այսօր լույսի պայծառ սյուներ առավաճային շնորհով օրեւ Է սուրբ եկեղեցին. այսպեղ քեզ ենք օրհնում, մեր հայրերի Աստված»:

Մեր աղոթքն է, որ նորաբաց հայոց եկեղեցին Աստված օրհնությունն ու լույսը առաջացնի Ուկրաինայի հողում և հայ համայնքում: Թող Աստված Մերը միշտ շողկապող լինի մեզ միմյանց, զորացնի հայ և ուկրաինացի ժողովուրդների եղբայրությունը և առաջնորդի՝ ի պայծառություն Իր Սուրբ Եկեղեցու, ի բարօրություն անկախ մեր պետությունների ու իրենց նոր կյանքը կերպող մեր ժողովուրդների:

Շնորհ, սէր և խաղաղութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիսպոսի եղիցին ընդ մեզ և ամենեւեւան. ամէն:

Հավարտ արարողության Նորին Սրբությունն իր օրհնության խոսքն ասաց ներկա հավաքացյալներին, ինչպես նաև եկեղեցուն նվիրեց արծաթյա մի սկիի և Տիրոջ Այլակերպության պարկերով մի սրբանկար, իսկ եկեղեցու բարերար Նվեր Մխիթարյանին պարգևատրեց Հայոց Եկեղեցու բարձրագույն՝ «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշանով:

Հայրապետական սրբաբառ կոնդակն ընթերցեց Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Բունիաթյանը: Այնուհետև Վեհապառ Հայրապետը բարերարի կուրծքը զարդարեց շքանշնով:

Հավարտ Ս. Պապարագի Կրոնի գործոց նախագահն ընթերցեց Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի շնորհավորական ուղերձը Նորին Սրբությանը՝ սույն եկեղեցին Հայոց Առաքելական Ս. Եկեղեցուն հանձնելու կապակցությամբ, ինչպես նաև նախագահի անունից Ս. Գրիգորիս արքեպ. Բունիաթյանին պարգևատրեց «Աշխատանքի և բարի գործերի» շքանշանով՝ ասելով, որ նույն շքանշանով պարգևատրվել է նաև Ս. Նաթան եպ. Հովհաննիսյանը, որպես նախկին առաջնորդ Ուկրաինայի հայոց թեմի, բայց շքանշանը ստացել է արդեն Անգլիայի հայոց թեմի առաջնորդի պաշտոնում, Անգլիայում Ուկրաինայի դեսպանից:

Ս. Պապարագի ավարտին Նորին Սրբությունը, Ս. Գրիգորիս արքեպ. Բունիաթյանը և Շառլ Ազնավուրը պարգևատրվեցին «Փոկաս» դինաստիայի մեծ մագիստրոս Նվեր Մխիթարյանի կողմից, որը Կոստանդնուս Առաջին կայսեր կայսերական շքանշանի ուխտի մեծ մագիստրոս է ազնվականի փոխդոստով:

Պապարագի ավարտին եկեղեցու բակում փրվեց մաքաղ:

Ներմիջորին Նորին Սրբությունն այցելեց Լվովի նահանգապետարան և քաղաքապետարան՝ հանդիպումներ ունենալով նահանգապետի և քաղաքապետի հետ:

Երևելյան հյուրերը Նորին Սրբության գլխավորած պատվիրակության հետ մեկնեցին «Երկաթուղայինների պալատ», ուր տեղի ունեցավ հանդիսավոր նիստ և զեղարվեստական երեկո՝ նվիրված եկեղեցու վերածմանը, որի ընթացքում Լվովի եկեղեցական խորհրդի ատենապետ Նիկոլայ Քոչարյանին Վեհափառ Հայրապետը հանձնեց «Ս. Ներսես Շնորհալի» շքանշան: Հավարտ այս արարողության տեղի ունեցավ հայ երգ ու պարով համեմված համերգ, որին մասնակցեցին փարբեր ազգագրական համույթներ և անհատ կապարողներ:

Հաջորդ օրն այն հյուրանոցում, ուր իջևանել էր Նորին Սրբությունը, Վեհափառ Հայրապետին ողջունեցին Ուկրաինական Կաթոլիկ Համալսարանի «Սրիպենյա» (Տեսունընդամաջ) երգչախումբը՝ գլխավորությամբ համալսարանի ռեկտոր Բորիս Գոմյակի, որն էլ բաղիզալստյան ողջույնի խոսք ասաց Վեհափառ Հայրապետին:

Այնուհետև Նորին Սրբությունը հայրապետական շքախմբով մեկնեց օդանավակայան, որտեղից՝ Մոսկվա, ապա՝ Հայաստան, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին:

ԱՐԹՈՒՐ ՍՐԿ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ